Πρὸς Κορινθίους Α

Παύλος κλητὸς¹ ἀπόστολος Ἰησού χριστού διὰ 1 θελήματος θεού, καὶ Σωσθένης² ὁ ἀδελφός, τῆ 2 ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῆ οὖση ἐν Κορίνθω,³ ἡγιασμένοις⁴ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς¹ ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις⁵ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπω, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις 3 ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ⁶ τῷ θεῷ μου πάντοτε⁷ περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῆ 4 χάριτι τοῦ θεοῦ τῆ δοθείση ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι 5 ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε⁸ ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάση γνώσει,⁹ καθὼς τὸ μαρτύριον¹⁰ τοῦ χριστοῦ 6 ἐβεβαιώθη¹¹ ἐν ὑμῖν: ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι¹² ἐν 7

https://biblicaltext.com

1

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ή, Corinth. ⁴ άγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁹ γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ¹⁰ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹¹ βεβαιόω, confirm, secure. ¹² ὑστερέω, lack, need.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:8 Byzantine NT

μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς καὶ βεβαιώσει 8 ὑμᾶς ἔως τέλους, ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ θεός, δι' οἱ 9 ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ 10 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἢ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἡτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ γνώμᾳ. Ἡ Ἐδηλώθη ἐν τῷ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, 11 ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ 12 τοῦτο, ὅτι ἔκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ ᾿Απολλώ, ἑ Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἑ Ἐγὼ δὲ χριστοῦ. 13 Μεμέρισται ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ἑ

¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ² ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ³ ἀποκάλυψις, εως, ή, revelation, unveiling. ⁴ βεβαιόω, confirm, secure. ⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁶ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ⊓ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution. 8 σχίσμα, τος, τό, tear, division. 9 καταρτίζω, mend, fit. ¹¹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹¹ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹² δηλόω, show, make clear. ¹³ χλόη, ης, ή, fresh growth, grass. ¹⁴ ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ¹⁵ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ¹⁶ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹¹ μερίζω, divide, part. ¹ፄ σταυρόω, crucify.

ύπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; 14 Εὐχαριστῶ¹ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον² καὶ Γάϊον:³ ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν 15 ὄνομα ἐβάπτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ⁴ 16 οἶκον: λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. Οὐ 17 γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι: οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ⁵ ὁ σταυρὸς τοῦ γριστοῦ.

Ό λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ⁶ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις 18 μωρία⁷ ἐστίν, τοῖς δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, ⁸ 19 καὶ τὴν σύνεσιν⁹ τῶν συνετῶν¹⁰ ἀθετήσω. ¹¹ Ποῦ¹² 20 σοφός; ⁸ Ποῦ¹² γραμματεύς; Ποῦ¹² συζητητὴς ¹³ τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν¹⁴ ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ¹⁵ γὰρ ἐν τῆ σοφία τοῦ 21

 $^{^{1}}$ εὐχαριστέω, give thanks, thank. 2 Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. 3 Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. 4 Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. 5 κενόω, empty, make void. 6 σταυρός, οῦ, ὁ, cross. 7 μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. 8 σοφός, wise. 9 σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. 10 συνετός, intelligent, clever. 11 άθετέω, reject, annul. 12 ποῦ, where?. 13 συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater. 14 μωραίνω, make foolish, make tasteless. 15 ἐπειδή, since, because.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:22 Byzantine NT

θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν¹ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας² τοῦ κηρύγματος³ σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ⁴ καὶ Ἰουδαῖοι 22 σημεῖον αἰτοῦσιν, καὶ Ἑλληνες⁵ σοφίαν ζητοῦσιν: 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον,6 Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,7 Ἑλλησιν⁵ δὲ μωρίαν:² 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,8 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν,5 χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ότι τὸ μωρὸν 25 τοῦ θεοῦ σοφώτερον¹⁰ τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς¹¹ τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον¹² τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν¹³ ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ 26 σοφοὶ¹⁰ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί,¹⁴ οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς:¹⁵ ἀλλὰ τὰ μωρὰ⁹ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο¹⁶ ὁ 27 θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς¹⁰ καταισχύνη:¹⁷ καὶ τὰ ἀσθενῆ¹¹

¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ² μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ³ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁴ ἐπειδή, since, because. ⁵ Έλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁶ σταυρόω, crucify. ⁷ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ⁸ κλητός, called, summoned. ⁹ μωρός, foolish, stupid. ¹⁰ σοφός, wise. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² ἰσχυρός, strong, mighty. ¹³ κλήσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ¹⁴ δυνατός, powerful, possible. ¹⁵ εὐγενής, noble, high-born. ¹⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁷ καταισχύνω, put to shame, shame.

τοῦ κόσμου ἐξελέξατο¹ ὁ θεός, ἵνα καταισχύνη² τὰ ἐσχυρά:³ καὶ τὰ ἀγενῆ⁴ τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28 ἐξουθενημένα⁵ ἐξελέξατο¹ ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήση:6 ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα 29 σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν 30 χριστῷ Ἰησοῦ, ὅς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός,8 καὶ ἀπολύτρωσις: బνα, 31 καθώς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Το Καυχάσθω.

Κάγω ἐλθων πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἤλθον οὐ καθ' 2
 ὑπεροχὴν¹⁰ λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων¹¹ ὑμῖν τὸ μαρτύριον¹² τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2
 ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.
 Καὶ ἐγω ἐν ἀσθενείᾳ¹⁴ καὶ ἐν φόβω̞¹⁵ καὶ ἐν τρόμω̞¹6 3
 πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ 4

¹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ² καταισχύνω, put to shame, shame. ³ ἰσχυρός, strong, mighty. ⁴ ἀγενής, base, low. ⁵ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁶ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁷ καυχάομαι, boast, glory. ⁸ ἀγιασμός, οῦ, ό, consecration, holiness. ⁹ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁰ ὑπεροχή, ῆς, ἡ, superiority, authority. ¹¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹³ σταυρόω, crucify. ¹⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁵ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁶ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking.

κήρυγμά¹ μου οὐκ ἐν πειθοῖς² ἀνθρωπίνης³ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει⁴ πνεύματος καὶ δυνάμεως: 5 ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφία ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις: σοφίαν δὲ οὐ τοῦ 6 αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν 7 θεοῦ ἐν μυστηρίω, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἡν προώρισεν ό θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: 8 ἡν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν: εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, Ἡ ὀφθαλμὸς 9 οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν δοὶὰ 10

¹ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ² πειθός, persuasive. ³ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁴ ἀπόδειξις, εως, ή, proof, demonstration. ⁵ τέλειος, complete, perfect. ⁶ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ⁷ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁸ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁹ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹⁰ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹¹ πρό, before (gen), before. ¹² σταυρόω, crucify. ¹³ ούς, ους, τό, ear. ¹⁴ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁵ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover.

τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾶ,1 καὶ τὰ βάθη² τοῦ θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ 11 τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῶ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου 12 έλάβομεν, άλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα είδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. Ἡ καὶ 13 λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς⁴ ἀνθρωπίνης⁵ σοφίας λόγοις, άλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. Ψ υγικὸς 14δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ: μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς 10 ἀνακρίνεται. 11 Ο δὲ πνευματικὸς 6 15 ἀνακρίνει¹¹ μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.11 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν12 κυρίου, δς 16 συμβιβάσει 3 αὐτόν; Ήμεῖς δὲ νοῦν 2 χριστοῦ ἔχομεν.

¹ ἐρευνάω, search diligently. ² βάθος, ους, τό, depth, deep. ³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴ διδακτός, instructed, taught. ⁵ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁶ πνευματικός, spiritual. ⊓ συγκρίνω, combine, compare. ὁ ψυχικός, natural, wordly-minded. ໑ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ¹0 πνευματικώς, spiritually, in a spiritual manner. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹³ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:2 Byzantine NT

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς 3 πνευματικοῖς, 1 άλλ' ώς σαρκικοῖς, 2 ώς νηπίοις 3 έν χριστῷ. Γάλα τυμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρῶμα: οὔπω 2 γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: ἔτι γὰρ 3 σαρκικοί² ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διγοστασίαι, 00 οὐχὶ σαρκικοί 00 ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; Όταν γὰρ λέγη τις, Ἐγὼ μέν 4 εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλώ, 11 οὐχὶ σαρκικοί 2 έστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ 5 Άπολλώς, 11 άλλ' ἢ διάκονοι 22 δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ έκάστω ως ο κύριος ἔδωκεν; Ἐγω ἐφύτευσα, 13 6 1 Απολλώς 1 ἐπότισεν, 5 ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν. 14 4 4 6 Ωστε 7 οὔτε ὁ φυτεύων 13 ἐστίν τι, οὔτε ὁ ποτίζων, 5 ἀλλ' ὁ αὐξάνων 14 θεός. Ὁ φυτεύων 13 δὲ καὶ ὁ ποτίζων 5 ἕν 8εἰσιν: ἔκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν 15 λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 16 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί: 17 θεοῦ 9

¹ πνευματικός, spiritual. ² σαρκικός, fleshly, carnal. ³ νήπιος, infant, child. ⁴ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ⁵ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁶ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁷ οὔπω, not yet. ⁸ ζήλος, ου, ό, zeal, jealousy. ⁹ ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ¹⁰ διχοστασία, ας, ή, dissension, division. ¹¹ Απολλώς, ό, Apollos. ¹² διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ¹³ φυτεύω, plant. ¹⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁵ μισθός, οῦ, ό, wages, reward. ¹⁶ κόπος, ου, ό, labor, trouble. ¹⁷ συνεργός, οῦ, ό, fellow worker.

γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.

Κατά την χάριν τοῦ θεοῦ την δοθεῖσάν μοι, ώς σοφὸς ἀργιτέκτων⁴ θεμέλιον⁵ τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ.6 Έκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. Θεμέλιον 11 γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ός ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ⁶ ἐπὶ 12 τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, αργυρον, λίθους τιμίους, 10 ξύλα, 11 χόρτον, 12 καλάμην, 13 έκάστου τὸ 13 ἔργον Φανερὸν¹⁴ γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, 15 ότι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται:16 καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον όποῖόν 17 ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει. 18 Εἴ τινος τὸ ἔργον 14μένει ὃ ἐποικοδόμησεν, μισθὸν 19 λήψεται. Εἴ τινος τὸ 15 ἔργον κατακαήσεται, 20 ζημιωθήσεται: 21 αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως²² δὲ ώς διὰ πυρός.

¹ γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ³ σοφός, wise. ⁴ ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, master builder. ⁵ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ⁶ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁷ κεῖμαι, lie, be laid. ⁸ χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁹ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ¹⁰ τίμιος, precious, honorable. ¹¹ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹² χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ¹³ καλάμη, ης, ἡ, stubble, straw. ¹⁴ φανερός, manifest, apparent. ¹⁵ δηλόω, show, make clear. ¹⁶ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁷ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁹ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ²⁰ κατακαίω, burn up, consume entirely. ²¹ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ²² οὕτως, thus, so.

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς¹ θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ 16 οἰκεῖ² ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν¹ τοῦ θεοῦ φθείρει,³ 17 φθερεῖ³ τοῦτον ὁ θεός: ὁ γὰρ ναὸς¹ τοῦ θεοῦ ἄγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω: ἐ εἴ τις δοκεῖ σοφὸς ἑ εἶναι ἐν 18 ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς ενείσθω, ἴνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία 19 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῆ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, 20 Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. Ὠστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν 21 ἀνθρώποις: πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε ἀναλλώς, ἐ εἴτε Κηφᾶς, ἐ εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, ἑ εἴτε μέλλοντα: πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ.

¹ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ² οἰκέω, inhabit, dwell. ³ φθείρω, destroy, corrupt. ⁴ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ⁵ σοφός, wise. ⁶ μωρός, foolish, stupid. ⁷ μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ⁸ δράσσομαι, catch, seize. ⁹ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁰ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹¹ μάταιος, vain, useless. ¹² καυχάομαι, boast, glory. ¹³ Απολλώς, ὁ, Apollos. ¹⁴ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁵ ἐνίστημι, be present, place in or upon.

yzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 4:2

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω¹ ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας² 4 χριστοῦ καὶ οἰκονόμους³ μυστηρίων⁴ θεοῦ. Ὁ δὲ 2 λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις,³ ἴνα πιστός τις εὑρεθῇ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν⁵ ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν 3 ἀνακριθῶ,⁶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης⁻ ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν⁵ ἀνακρίνω.⁶ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ⁵ σύνοιδα,² 4 ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι:¹⁰ ὁ δὲ ἀνακρίνων⁶ με κύριός ἐστιν. Ὠστε μὴ πρὸ¹¹ καιροῦ τι κρίνετε, ἔως ἄν 5 ἔλθῃ ὁ κύριος, ὅς καὶ φωτίσει¹² τὰ κρυπτὰ¹³ τοῦ σκότους,¹⁴ καὶ φανερώσει¹⁵ τὰς βουλὰς¹⁶ τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος¹⁻ γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα¹⁸ εἰς ἐμαυτὸν⁸ καὶ 6
Απολλω̂¹⁹ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε²⁰ τὸ μὴ ὑπὲρ ὅ
γέγραπται φρονεῖν,²¹ ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς

¹ λογίζομαι, calculate, consider. ² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ³ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁵ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁶ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁷ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁸ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁹ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁰ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹¹ πρό, before (gen), before. ¹² φωτίζω, give light, enlighten. ¹³ κρυπτός, hidden, secret. ¹⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ¹⁵ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁶ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁸ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁹ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ²⁰ μανθάνω, learn, ascertain. ²¹ φρονέω, think, judge.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:7 Byzantine NT

φυσιοῦσθε¹ κατὰ τοῦ ἐτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει;² Τί 7 δὲ ἔχεις ὁ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι³ ώς μὴ λαβών; "Ηδη κεκορεσμένοι έστέ, ἐπλουτήσατε, Σωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε: ⁷ ὄφελόν⁸ γε² ἐβασιλεύσατε,⁷ ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. $^{^{10}}$ Δ οκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς 9 ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν¹¹ ώς ἐπιθανατίους: 12 ότι θέατρον¹³ ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ άνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ¹⁴ διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ 10 φρόνιμοι¹⁵ ἐν χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ¹6 ὑμεῖς δὲ 17 ὑμεῖς ἔνδοξοι, 18 ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 19 Ἅχρι 20 τῆς 11 ώρας καὶ πεινώμεν,²² καὶ διψώμεν,²³ καὶ γυμνητεύομεν,24 καὶ κολαφιζόμεθα,25 καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν 27 ἐργαζόμενοι 28 ταῖς ἰδίαις γερσίν: 12 λοιδορούμενοι²⁹ εὐλογοῦμεν:³⁰ διωκόμενοι³¹

¹ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ κορέννυμι, satiate, fill. ⁵ πλουτέω, be rich, become rich. ⁶ χωρίς, separate, apart from (gen). ⁷ βασιλεύω, reign, rule. ⁸ δφελον, would that (used to express a fruitless wish) ⁹ γέ, indeed, at least. ¹⁰ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ¹¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹² ἐπιθανάτιος, condemned to death. ¹³ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹⁴ μωρός, foolish, stupid. ¹⁵ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁶ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁷ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁸ ἔνδοξος, honored, glorious. ¹⁹ ἄτιμος, without honor, dishonored. ²⁰ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²¹ ἄρτι, now, just now. ²² πεινάω, hunger, am hungry. ²³ διψάω, thirst, thirst for. ²⁴ γυμνητεύω, am poorly clad. ²⁵ κολαρίζω, strike with the fist, treat roughly. ²⁶ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ²⁷ κοπιάω, toil, labor. ²⁸ ἔργάζομαι, work, word. ²⁹ λοιδορέω, abuse, revile. ³⁰ εὐλογέω, bless. ³¹ διώκω, pursue, persecute.

ἀνεχόμεθα: βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν: ὡς 13 περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα εως ἄρτι.

Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου 14 άγαπητὰ νουθετῶ. Εὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς 15 ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλώ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί 10 μου γίνεσθε. Δ ιὰ 16 τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, 11 ὅς ἐστιν τέκνον μου άγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίω, δς ὑμᾶς ἀναμνήσει 12 τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ 13 ἐν πάση ἐκκλησία διδάσκω. Ως μη ἐρχομένου δέ μου 18 πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν 14 τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταγέως 19 πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήση, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, 4 ἀλλὰ τὴν δύναμιν. Οὐ 20

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² βλασφημέω, revile, blaspheme. ³ περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ⁴ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs. ⁵ ἄρτι, now, just now. ⁶ ἐντρέπω, turn about, reverence. ⁷ νουθετέω, admonish, exhort. ⁸ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁹ παιδαγωγός, οῦ, ὁ, tutor, guardian. ¹⁰ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² ἀναμμνήσκω, remind, remember. ¹³ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁴ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁵ ταγέως, quickly, soon.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:21 Byzantine NT

γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί 21 θέλετε; Ἐν ῥάβδῳ¹ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραότητος;²

Όλως 3 ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, 4 καὶ τοιαύτη πορνεία, 4 ήτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται,⁵ ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, 2 καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, τίνα ἐξαρθῆ⁸ ἐκ μέσου ύμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς 3 ἀπὼν[°] τῷ σώματι παρὼν¹⁰ δὲ τῷ πν<u>εύματι, ἤδη</u> ώς παρών, τον ούτως κέκρικα κατεργασάμενον, 11 έν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν 4 Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σύν τη δυνάμει τοῦ κυρίου ήμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σ ατανᾶ $^{^{12}}$ εἰς 5 όλεθρον¹³ τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ

¹ ράβδος, ου, ή, staff, rod. ² πραΰτης, mildness, gentleness. ³ δλως, altogether, completely. ⁴ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ⁵ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁷ πενθέω, mourn, lament. ⁸ ἐξαίρω, remove, drive away. ⁹ ἄπειμι, go away, depart. ¹⁰ πάρειμι, be present, have arrived. ¹¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹² Σατανάς, α, ό, Satan, adversary. ¹³ δλεθρος, ου, ό, destruction, death.

ήμέρα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα¹ 6 ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ² ζύμη³ ὅλον τὸ φύραμα⁴ ζυμοῖ;⁵ Ἐκκαθάρατε⁶ τὴν παλαιὰν⁻ ζύμην,³ ἵνα ἦτε τνέον⁵ φύραμα,⁴ καθώς ἐστε ἄζυμοι.⁰ Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα¹⁰ ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη¹¹ χριστός: ὥστε 8 ἑορτάζωμεν,¹² μὴ ἐν ζύμη³ παλαιᾳ,⁻ μηδὲ ἐν ζύμη³ κακίας¹³ καὶ πονηρίας,¹⁴ ἀλλ' ἐν ἀζύμοις⁰ εἰλικρινείας¹⁵ καὶ ἀληθείας.

*Εγραψα ὑμῖν ἐν τῆ ἐπιστολῆ¹¹ μὴ συναναμίγνυσθαι¹¹ 9
πόρνοις:¹³ καὶ οὐ πάντως¹³ τοῖς πόρνοις¹³ τοῦ κόσμου 10
τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις,²⁰ ἢ ἄρπαξιν,²¹ ἢ
εἰδωλολάτραις:²² ἐπεὶ²³ ὀφείλετε²⁴ ἄρα²⁵ ἐκ τοῦ κόσμου
ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι,¹¹ 11
ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος²⁰ ἢ πόρνος,¹³ ἢ

¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ² μικρός, small, little. ³ ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ⁴ φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. ⁵ ζυμόω, leaven, ferment. ⁶ ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. ⁷ παλαιός, old, ancient. ⁸ νέος, new, young. ⁹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁰ πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹¹ θύω, sacrifice, kill. ¹² ἐορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. ¹³ κακία, ας, ή, malice, evil. ¹⁴ πονηρία, ας, ή, iniquity, wickedness. ¹⁵ είλικρίνεια, ας, ή, sincerity, purity of motive. ¹⁶ ἐπιστολή, ής, ή, letter, dispatch. ¹⁷ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ¹⁸ πόρνος, ου, δ, fornicator, immoral person. ¹⁹ πάντως, altogether, by all means. ²⁰ πλεονέκτης, ου, δ, covetous or greedy person. ²¹ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ²² εἰδωλολάτρης, ου, δ, image worshiper, idolater. ²³ ἐπεί, when, since. ²⁴ ὀφείλω, owe, ought. ²⁵ ἄρα, so, then. ²⁶ ὀνομάζω, name, give a name to.

Πρὸς Κορινθίους Α 5:12 Byzantine NT

πλεονέκτης, 1 ἢ εἰδωλολάτρης, 2 ἢ λοίδορος, 3 ἢ μέθυσος, 3 ἄρπαξ: 5 τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 6 Τί γάρ μοι 12 καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω 7 ὑμεῖς κρίνετε; 13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε 8 τὸν πονηρὸν 8 ἔμῶν αὐτῶν.

Τολμά⁹ τις ύμῶν, πρᾶγμα¹⁰ ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, 6 κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, ¹¹ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; 2 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ¹² ἐστε κριτηρίων ¹³ ἐλαχίστων; ¹⁴ Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; 3 Μήτι ¹⁵ γε ¹⁶ βιωτικά; ¹⁷ Βιωτικὰ ¹⁷ μὲν οὖν κριτήρια ¹³ 4 ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ¹⁸ ἐν τῆ ἐκκλησία, τούτους καθίζετε. ¹⁹ Πρὸς ἐντροπὴν ²⁰ ὑμῖν λέγω. 5 Οὕτως οὐκ ἔνι ²¹ ἐν ὑμῖν σοφὸς ²² οὐδὲ εἶς, ὃς δυνήσεται

¹ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ² εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ³ λοίδορος, ου, ὁ, reviler, abusive person. ⁴ μέθυσος, ου, ὁ, drunkard. ⁵ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ⁶ συνεσθίω, eat with. ⁷ ἔσω, within, inside. ⁸ ἐξαίρω, remove, drive away. ⁹ τολμάω, dare, endure. ¹⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹¹ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹² ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ¹³ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ¹⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁶ γέ, indeed, at least. ¹⁷ βιωτικός, matter of daily life, life. ¹⁸ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁹ καθίζω, you sit. ²⁰ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ²¹ ἔνι, there is in, is present. ²² σοφός, wise.

διακρῖναι 1 ἀνὰ 2 μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ 6 άδελφὸς μετὰ άδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων;³ "Ηδη μὲν οὖν ὅλως ήττημα ὑμῖν ἐστιν, 7 ότι κρίματα έχετε μεθ' έαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον άδικεῖσθε; Διὰ τί οὐγὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; Αλλὰ 8 ύμεῖς ἀδικεῖτε⁷ καὶ ἀποστερεῖτε,⁸ καὶ ταῦτα ἀδελφούς. "Η οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι" βασιλείαν θεοῦ οὐ 9 κληρονομήσουσιν; 10 Μη πλανᾶσθε: 11 οὔτε πόρνοι, 12 οὔτε εἰδωλολάτραι. 13 οὔτε μοιγοί, 14 οὔτε μαλακοί, 15 οὔτε ἀρσενοκοῖται, 16 οὔτε πλεονέκται, 17 οὔτε κλέπται, 18 10 οὔτε μέθυσοι, 19 οὐ λοίδοροι, 20 οὐγ ἄρπαγες, 21 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.¹ο Καὶ ταῦτά 11 τινες ήτε: ἀλλὰ ἀπελούσασθε,²² ἀλλὰ ἡγιάσθητε,²³ άλλ' έδικαιώθητε 24 εν τω ονόματι του κυρίου Ίησου,

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² ἀνά, upwards, upon. ³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁴ ὅλως, altogether, completely. ⁵ ἥττημα, τος, τό, loss, failure. ⁶ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ⁹ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹⁰ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹¹ πλανάω, deceive, lead astray. ¹² πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ¹³ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ¹⁴ μοιχός, οῦ, ὁ, adulterer. ¹⁵ μαλακός, soft, effeminate. ¹⁶ ἀρσενοκοίτης, ου, ὁ, male engaging in same-sex sexual activity. ¹⁷ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ¹⁸ κλέπτης, ου, ὁ, thief. ¹⁹ μέθυσος, ου, ὁ, drunkard. ²⁰ λοίδορος, ου, ὁ, reviler, abusive person. ²¹ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ²² ἀπολούω, wash off, wash away. ²³ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ²⁴ δικαιόω, justify, pronounce righteous.

Πρὸς Κορινθίους Α 6:12 Byzantine NT

καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα συμφέρει: πάντα 12 μοι ἔξεστιν, αλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι δπό τινος. Τὰ βρώματα τῆ κοιλία, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13 βρώμασιν:⁴ δ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνεία, αλλὰ τῶ κυρίω, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν 14 κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ⁸ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη 15 γριστοῦ ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ γριστοῦ ποιήσω πόρνης 10 μέλη; Μη γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ 16 κολλώμενος τη πόρνη εν σωμά έστιν; Έσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος 11 17 τῷ κυρίῳ ε̈ν πνεῦμά ἐστιν. Φεύγετε 12 τὴν πορνείαν. 7 18 Πᾶν ἁμάρτημα¹³ δ ἐὰν ποιήση ἄνθρωπος ἐκτὸς¹⁴ τοῦ

¹ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ² συμφέρω, bring together, it is profitable. ³ ἔξουσιάζω, have authority over, master. ⁴ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁵ κοιλία, ας, ή, belly, womb. ⁶ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁷ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ⁸ ἔξεγείρω, raise, raise up. ⁹ μέλος, ους, τό, member, limb. ¹⁰ πόρνη, ης, ή, prostitute. ¹¹ κολλάω, glue, cleave. ¹² φεύγω, flee, escape. ¹³ άμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ¹⁴ ἐκτός, aside from, besides.

σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων¹ εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει.² "Ἡ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς³ 19 τοῦ ἐν ὑμῖν ἀγίου πνεύματός ἐστιν, οὖ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἡγοράσθητε⁴ γὰρ τιμῆς:⁵ 20 δοξάσατε δὴ⁰ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἄτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ 7 ἄπτεσθαι. Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ 2 γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. Τῇ 3 γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω: ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου 4 σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ: ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ὁ ἄν ἐκ 5 συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῆ νηστεία δε δουμασιας καιρόν, ἵνα σχολάζητε και και και δε δουσιάζει.

¹ πορνεύω, commit fornication, fornicate. ² άμαρτάνω, sin. ³ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ⁴ ἀγοράζω, buy. ⁵ τιμή, ῆς, ἡ, honor, price. ⁶ δή, also, indeed. ⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ⁸ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁹ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁰ εὕνοια, ας, ἡ, favor, affection. ¹¹ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹² ὁμοίως, likewise, in like manner. ¹³ ἐξουσιάζω, have authority over, master. ¹⁴ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ¹⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁶ σύμφωνος, attuned to, harmonious. ¹⁷ σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. ¹⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast.

καὶ τῆ προσευχῆ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε,
ἴνα μὴ πειράζη ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς ὁλιὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ 6 ἐπιταγήν. Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ τὰ ἐμαυτόν: ἀλλὰ ἔκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις ¹⁰ καὶ ταῖς χήραις, ¹¹ καλὸν αὐτοῖς 8 ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ. Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, 9 γαμησάτωσαν: ¹³ κρεῖσσον ¹⁴ γάρ ἐστιν γαμῆσαι ¹³ ἢ πυροῦσθαι. ¹⁵ Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν ¹³ παραγγέλλω, ¹⁶ 10 οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: ¹⁷ ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῆ, ¹⁷ μενέτω ἄγαμος, ¹⁰ 11 ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω ¹⁸ – καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος: εἴ τις 12 ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, ¹⁹ καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ

¹ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ² συνέρχομαι, come together, come or go with. ³ πειράζω, test, tempt. ⁴ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ⁵ ἀκρασία, ας, ἡ, lack of self-control, self-indulgence. ⁶ συγγνώμη, ης, ἡ, concession, indulgence. ⁷ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ⁸ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁰ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ¹¹ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹² ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹³ γαμέω, marry. ¹⁴ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁵ πυρόω, burn, am purified by fire. ¹⁶ παραγγέλλω, order, command. ¹⁷ χωρίζω, separate, depart. ¹⁸ καταλλάσσω, reconcile. ¹⁹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ²⁰ συνευδοκέω, consent, approve.

οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις 13 ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, 2 καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ 3 οἰκεῖν 1 μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται⁴ γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ 14 απιστος² έν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται⁴ ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος 2 ἐν τῶ ἀνδρί: ἐπεὶ 5 ἄρα 6 τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά⁷ ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος² 15 γωρίζεται, χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ό άδελφὸς ἢ $\dot{\eta}$ άδελ $\phi\dot{\eta}^{10}$ έν τοῖς τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνη κέκληκεν ήμᾶς ὁ θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; 16 "Η τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ 17 έκάστω ώς ἐμέρισεν ό θεός, ἕκαστον ώς κέκληκεν ό κύριος, ούτως περιπατείτω. Καὶ ούτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. 12 Περιτετμημένος 13 18 τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. 14 Ἐν ἀκροβυστί α^{15} τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. 13 Ή περιτομή 16 οὐδέν 19 έστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία 15 οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις 17

¹ οἰκέω, inhabit, dwell. ² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³ συνευδοκέω, consent, approve. ⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ ἐπεί, when, since. ⁶ ἄρα, so, then. ⁷ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁸ χωρίζω, separate, depart. ⁹ δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹⁰ ἀδέλφή, ῆς, ἡ, sister. ¹¹ μερίζω, divide, part. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁴ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ¹⁵ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹⁶ περιτομή, ῆς, ἡ, circumcision. ¹⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping.

ἐντολῶν θεοῦ. Ἔκαστος ἐν τῇ κλήσει¹ ῇ ἐκλήθη, ἐν 20 ταύτη μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης; Μή σοι μελέτω:² 21 ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος³ γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι.⁴ Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος 22 κυρίου ἐστίν: ὁμοίως⁶ καὶ ὁ ἐλεύθερος³ κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. Τιμῆς⁻ ἢγοράσθητε:⁵ μὴ 23 γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. Ἕκαστος ἐν ῷ ἐκλήθη, 24 ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν το κυρίου οὐκ ἔχω: 25 γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος το ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. Νομίζω δο ὑν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν 26 ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, δο ὅτι καλὸν ἀνθρώπω τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι ὁ γυναικί; Μὴ ζήτει λύσιν. Αέλυσαι Σο ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ γήμης, 28 οὐχ ἥμαρτες: καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, οὐχ

¹ κλήσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ² μέλει, it is a care, it concerns. ³ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁴ χράομαι, use, make use of. ⁵ ἀπελεύθερος, ου, ό, freedman. ⁶ ὁμοίως, likewise, in like manner. ⁷ τιμή, ής, ή, honor, price. ⁸ ἀγοράζω, buy. ⁹ παρθένος, ου, ή, virgin. ¹⁰ ἐπιταγή, ής, ή, command, commandment. ¹¹ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹² ἐλεέω, have mercy, pity. ¹³ νομίζω, suppose, think. ¹⁴ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ¹⁵ ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ¹⁶ δέω, bind, tie. ¹⁷ λύσις, εως, ή, release, separation. ¹⁸ λύω, untie, loose. ¹⁹ γαμέω, marry. ²⁰ ἀμαρτάνω, sin.

ημαρτεν. Θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι: έγω δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ 29 καιρός συνεσταλμένος: το λοιπόν έστιν ίνα καὶ οί ἔχοντες γυναῖκας ώς μὴ ἔχοντες ὧσιν: κλαίοντες, ώς μη κλαίοντες: καὶ οἱ γαίροντες, ώς μη χαίροντες: καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέγοντες: 31 καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμ<u>ῷ τούτῷ,</u> καταχρώμενοι: παράγει 10 γὰρ τὸ σχῆμα 11 τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους 12 εἶναι. Ὁ ἄγαμος 13 32 μεριμνᾶ¹⁴ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει¹⁵ τῷ κυρίῳ: ὁ δὲ 33 γαμήσας¹⁶ μεριμνᾶ¹⁴ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει¹⁵ τῆ γυναικί. Μεμέρισται 17 καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. 18 Ἡ 34 ἄγαμος 13 μεριμν $\tilde{\alpha}^{14}$ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα $\tilde{\eta}$ άγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: ἡ δὲ γαμήσασα 16 μεριμν $\overline{\alpha}^{14}$ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει 15 τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ 35 <u>ύμῶν αὐτῶν συμφέρον¹⁹ λέγω: οὐχ ἵνα βρόχον²⁰ ὑμῖν</u>

¹ ἀμαρτάνω, sin. ² θλῖψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ³ φείδομαι, spare, abstain. ⁴ συστέλλω, limit, shorten. ⁵ κλαίω, weep, weep for. ⁶ ἀγοράζω, buy. ⁷ κατέχω, hold back, hold fast. ⁸ χράομαι, use, make use of. ⁹ καταχράομαι, make full use of, use up. ¹⁰ παράγω, pass by, depart. ¹¹ σχήμα, τος, τό, outward appearance, form. ¹² ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. ¹³ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ¹⁴ μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹⁵ ἀρέσκω, please, serve. ¹⁶ γαμέω, marry. ¹⁷ μερίζω, divide, part. ¹⁸ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ²⁰ βρόχος, ου, ὁ, noose, noose or snare.

ἐπιβάλω, άλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον 3 τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως.⁴ Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν⁵ ἐπὶ 36 τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἦ ὑπέρακμος, καὶ ούτως ὀφείλει γίνεσθαι, δ θέλει ποιείτω: άμαρτάνει: ¹⁰ γαμείτωσαν. ¹¹ °Oc δὲ ἔστηκεν ἑδραῖος ¹² 37 ἐν τῆ καρδία, μὴ ἔχων ἀνάγκην, 13 ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς 14 ποιεῖ. $^{\circ}$ Ωστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων 15 καλῶς 14 ποιεῖ: 38 ό δὲ μὴ ἐκγαμίζων 15 κρεῖσσον 16 ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται 17 39 νόμω ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθῆ¹⁸ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα¹⁹ ἐστὶν ὧ θέλ<u>ε</u>ι γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίω. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως 40 μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην:20 δοκῶ δὲ κάγὼ πνεύμα θεού ἔγειν.

¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ² εὐσχήμων, honorable. ³ εὐπρόσεδρος, devoted. ⁴ ἀπερισπάστως, without distraction. ⁵ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ⁶ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁻ νομίζω, suppose, think. 8 ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. ⁰ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁰ ἀμαρτάνω, sin. ¹¹ γαμέω, marry. ¹² ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ καλῶς, rightly, well. ¹⁵ ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ¹⁶ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁻ δέω, bind, tie. ¹8 κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁰ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ²⁰ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν 8 ἔγομεν. Ἡ γνῶσις² φυσιοῖ,³ ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. 4 Εἰ 2 δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω⁵ οὐδὲν ἔγνωκεν καθώς δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπᾶ τὸν θεόν, οὖτος ἔγνωσται 3 ύπ' αὐτοῦ. Π ερὶ τῆς β ρώσεως $^{^6}$ οὖν τῶν εἰδωλοθύτων. $^{^1}$ οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμω, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἶς. Καὶ γὰρ εἴπερ⁸ εἰσὶν λεγόμενοι 5 θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ᾽ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ' ἡμῖν εἶς θεὸς ὁ πατήρ, 6 έξ οῦ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν: καὶ εἶς κύριος Ίησοῦς χριστός, δι' οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. 7 Άλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις: τινὲς δὲ τῆ συνειδήσει 10 τοῦ εἰδώλου 7 ἔως ἄρτι 11 ὡς εἰδωλόθυτον 1 ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις 10 αὐτῶν ἀσθενὴς 12 οὖσα μολύνεται. 13 8 Bρῶμα 14 δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν 15 τῷ θεῷ: οὔτε γὰρ έὰν φάγωμεν περισσεύομεν, 16 οὔτε έὰν μὴ φάγωμεν

¹ είδωλόθυτος, sacrificed to idols. ² γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ³ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁵ οὐδέπω, not yet, still not. ⁶ βρώσις, εως, ή, eating, food. ⁷ είδωλον, ου, τό, image, idol. ⁸ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ⁹ ὤσπερ, just as, even as. ¹⁰ συνείδησις, εως, ή, conscience. ¹¹ ἄρτι, now, just now. ¹² ἀσθενής, weak, infirm. ¹³ μολύνω, stain, soil. ¹⁴ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁵ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁶ περισσεύω, abound, be rich.

Πρὸς Κορινθίους Α 8:9 Byzantine NT

ύστερούμεθα. Βλέπετε δὲ μήπως ή έξουσία ὑμῶν 9 αύτη πρόσκομμα³ γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Εὰν γάρ 10 τις ἴδη σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν 5 ἐν εἰδωλεί ω^6 κατακείμενον, ούχὶ ή συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς όντος οἰκοδομηθήσεται 10 εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα 11 ἐσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν 4 ἀδελφὸς ἐπὶ τῆ σῆ 12 11 γνώσει, δι' δν χριστὸς ἀπέθανεν; Οὕτως δὲ 12 άμαρτάνοντες 13 εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες 14 αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν άμαρτάνετε. 13 Διόπερ 15 εἰ βρῶμα 16 σκανδαλίζει 17 τὸν 13 άδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα¹⁸ εἰς τὸν αἰῶ<u>να, ἵνα uὴ</u> τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.17

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος;¹⁹ Οὐχὶ 9

Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ
ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ 2

¹ ὑστερέω, lack, need. ² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³ πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling, ⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁵ γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁶ εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. ⁷ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁸ συνείδησις, εως, ή, conscience. ⁹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁰ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹² σός, your, yours. ¹³ ἀμαρτάνω, sin. ¹⁴ τύπτω, smite, beat. ¹⁵ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹⁶ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁸ κρέας, τό, meat, flesh. ¹⁹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation.

ἀπόστολος, ἀλλά γε¹ ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς² τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς 3 ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίω. Ἡ ἐμὴ 3 ἀπολογία 4 τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν 5 αὕτη ἐστίν. Μὴ οὐκ 4 έγομεν έξουσίαν Φαγείν καὶ πιείν; Μὴ οὐκ έγομεν 5 έξουσίαν άδελφην γυναϊκα περιάγειν. ώς καὶ οί λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; "Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας" οὐκ ἔχομεν 6 έξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται 11 ἰδίοις 7 οψωνίοις 12 ποτέ; 13 Τίς φυτεύει 14 ἀμπελώνα, 15 καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; "Η τίς ποιμαίνει" ποίμνην, ¹⁷ καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος ¹⁸ τῆς ποίμνης ¹⁷ οὐκ έσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ καὶ ὁ 8 νόμος ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμω 9 γέγραπται, Οὐ φιμώσεις 19 βοῦν 20 άλοῶντα. 21 Μὴ τῶν βοῶν²⁰ μέλει²² τῷ θεῷ; "Η δι' ἡμᾶς πάντως²³ λέγει; Δ ι' 10

¹ γέ, indeed, at least. ² σφραγίς, ίδος, ή, seal, signet ring. ³ ἀποστολή, ῆς, ή, apostleship, commission. ⁴ ἀπολογία, ας, ή, speech in defense, verbal defense. ⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ ἀδελφή, ῆς, ή, sister. ⁷ περιάγω, lead around, go about. ⁸ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁰ ἐργάζομαι, work, word. ¹¹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹² ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹³ ποτέ, once, at some time. ¹⁴ φυτεύω, plant. ¹⁵ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ¹⁶ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁷ ποίμνη, ης, ἡ, flock. ¹⁸ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹⁹ φιμόω, muzzle, silence. ²⁰ βοῦς, ὁ, οx, cow. ²¹ ἀλοάω, thresh. ²² μέλει, it is a care, it concerns. ²³ πάντως, altogether, by all means.

ήμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει οἱ ἀροτριῶν² <u>ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν </u> έπ' έλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, 11 μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; Εἰ ἄλλοι 12 τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα⁸ τῆ ἐξουσίᾳ ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, 9 ἵνα μὴ ἐγκοπήν 10 τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίω τοῦ χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ 13 έργαζόμενοι12 έκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῶ θυσιαστηρίω 13 προσεδρεύοντες 14 τῶ θυσιαστηρίω 13 συμμερίζονται; 15 Ούτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν 16 τοῖς 14 τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν¹⁷ ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων: οὐκ ἔγραψα 15 δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά¹8 μου ἵνα τις κενώση. Έὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι 16

¹ ὀφείλω, owe, ought. ² ἀροτριάω, plow. ³ ἀλοάω, thresh. ⁴ μετέχω, partake of, share in. ⁵ πνευματικός, spiritual. 6 σαρκικός, fleshly, carnal. ⁻ θερίζω, reap, gather. 8 χράομαι, use, make use of. ⁰ στέγω, endure, bear. ¹¹ ἐγράς, holy, sacred. ¹² ἐργάζομαι, work, word. ¹³ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁴ προσεδρεύω, wait upon, minister to. ¹⁵ συμμερίζομαι, partake with. ¹⁶ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁻ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹² κενόω, empty, make void.

καύχημα: ανάγκη γάρ μοι ἐπίκειται: οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν⁵ τοῦτο 17 π ράσσω, uισθὸν έχω: εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός;⁷ Ίνα 18 εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον 10 θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῆ ἐξουσία μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος 22 γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν 19 έμαυτὸν 13 ἐδούλωσα, 14 ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. 15 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω: 15 τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: 15 τοῖς ἀνόμοις 16 ώς 21 ἄνομος, 16 μὴ ὢν ἄνομος 16 θεῷ ἀλλ' ἔννομος 17 χριστῶ, ΐνα κερδήσω¹⁵ ἀνόμους. 16 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν 18 22 ώς ἀσθενής, 18 ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς 18 κερδήσω. 15 Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως 19 τινὰς σώσω. 23

¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ² ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ³ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ⁴ οὐαί, woe! alas! woe! ⁵ ἑκών, of one's own free will, voluntarily. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ μισθός, οῦ, ό, wages, reward. ⁸ ἄκων, unwilling. ⁹ οἰκονομία, ας, ή, stewardship, administration. ¹⁰ ἀδάπανος, free, free of charge. ¹¹ καταχράομαι, make full use of, use up. ¹² ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹³ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁴ δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹⁵ κερδαίνω, gain, win. ¹⁶ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁷ ἔννομος, legal, lawful. ¹⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁹ πάντως, altogether, by all means.

Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς¹ αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίω² 24 τρέχοντες³ πάντες μὲν τρέχουσιν,⁴ εἶς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον;⁵ Οὕτως⁶ τρέχετε,⁵ ἵνα καταλάβητε. 8 Πᾶς δὲ 25 ὁ ἀγωνιζόμενος 9 πάντα ἐγκρατεύεται: 10 ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν 11 στέφανον 12 λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 13 Έγω τοίνυν 14 οὕτως τρέχω 15 ώς οὐκ 26 ἀδήλως: 16 οὕτως πυκτεύω, 17 ώς οὐκ ἀέρα 18 δέρων: 19 27 ἀλλ' ὑπωπιάζω 20 μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, 21 μήπως, 22 ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος 23 γένωμαι.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν,²⁴ ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες 10 ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην²⁵ ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον,²⁶ καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν 2 ἐβαπτίσαντο ἐν τῆ νεφέλη²⁵ καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ 3

¹ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ² στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ³ τρέχω, run, exercise myself. ⁴ τρέχω, they run. ⁵ βραβεῖον, ου, τό, prize. ⁶ οὕτως, thus, so. ⁷ τρέχω, you run. ⁸ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁹ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁰ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹¹ φθαρτός, perishable, corruptible. ¹² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹³ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ¹⁴ τοίνυν, accordingly, therefore. ¹⁵ τρέχω, I run. ¹⁶ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ¹⁷ πυκτεύω, box. ¹⁸ ἀήρ, ος, ὁ, air. ¹⁹ δέρω, beat, flay. ²⁰ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ²¹ δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ²² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²³ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ²⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²⁵ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ²⁶ δίερχομα, cross over, pass through.

πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα 1 πνευματικὸν 2 ἔφαγον, καὶ 4 πάντες τὸ αὐτὸ πόμα³ πνευματικὸν² ἔπιον: ἔπινον γὰρ έκ πνευματικῆς² ἀκολουθούσης πέτρας: ή δὲ πέτρα ην ο γριστός. Άλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν 5 εὐδόκησεν δ θεός: κατεστρώθησαν γαρ ἐν τῆ ἐρήμω. Ταῦτα δὲ τύποι 8 ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι 6 ήμᾶς ἐπιθυμητὰς καθώς κάκε<u>ίνοι 10</u> κακῶν. ἐπεθύμησαν. 11 Μηδὲ εἰδωλολάτραι 12 γίνεσθε, καθώς 7 τινες αὐτῶν: ὥσπερ¹³ γέγραπται, Ἐκάθισεν¹⁴ ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. 15 Μηδὲ 8 πορνεύωμεν, 16 καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, 16 καὶ ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρα εἴκοσι 17 τρεῖς χιλιάδες. 18 Μηδὲ 9 ἐκπειράζωμεν 19 τὸν χριστόν, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, 20 καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων 21 ἀπώλοντο. Μηδὲ 10γογγύζετε, 22 καθώς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, 22 καὶ

¹ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ² πνευματικός, spiritual. ³ πόμα, τος, τό, drink. ⁴ πέτρα, ας, ή, rock. ⁵ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁶ καταστρώννυμι, lay low, overthrow. ⁷ ἔρημος, ου, ή, wilderness, desert. ⁸ τύπος, ου, ό, mark, example. ⁹ ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ, one who desires, eager desirer of. ¹⁰ κὰκεῖνος, and he, and she. ¹¹ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹² εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ¹³ ὅσπερ, just as, even as. ¹⁴ καθίζω, seat, sit. ¹⁵ παίζω, play, amuse oneself. ¹⁶ πορνεύω, commit fornication, fornicate. ¹⁷ εἴκοῦι, twenty, 20. ¹⁸ χιλιάς, άδος, ή, thousand. ¹⁹ ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. ²⁰ πειράζω, test, tempt. ²¹ ὄφις, εως, ό, snake, serpent. ²² γογγύζω, mutter, murmur.

ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὁλοθρευτοῦ.¹ Ταῦτα δὲ πάντα 11 τύποι² συνέβαινον³ ἐκείνοις: ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν⁴ ἡμῶν, εἰς οῦς τὰ τέλη⁵ τῶν αἰώνων κατήντησεν. εῖν ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ 12 πέση. Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ 13 ἀνθρώπινος: πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὁ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. 12

Διόπερ, 13 ἀγαπητοί μου, φεύγετε 14 ἀπὸ τῆς 14 εἰδωλολατρείας. 15 Ώς φρονίμοις 16 λέγω, κρίνατε ὑμεῖς 15 ὅ φημι. Τὸ ποτήριον 17 τῆς εὐλογίας 18 ὅ εὐλογοῦμεν, 19 16 οὐχὶ κοινωνία 20 τοῦ αἴματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, 21 οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ

¹ δλοθρευτής, οῦ, ὁ, destroyer. ² τύπος, ου, ὁ, mark, example. ³ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁴ νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction. ⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁶ καταντάω, come to, arrive. ⁷ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ⁸ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁹ ἐάω, permit, allow. ¹⁰ πειράζω, test, tempt. ¹¹ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ¹² ὑποφέρω, endure, bear up under. ¹³ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ¹⁶ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁷ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹⁸ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁹ εὐλογέω, bless. ²⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²¹ κλάω, break.

χριστοῦ ἐστίν; "Οτι εἴς ἄρτος, ἕν σῶμα, οἱ πολλοί 17 ἐσμεν: οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν.¹ 18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα: οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας² κοινωνοὶ³ τοῦ θυσιαστηρίου⁴ εἰσίν; Τί οὖν 19 φημι; "Οτι εἴδωλόν τί ἐστιν; "Η ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; 'Αλλ' ὅτι ὰ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ 20 οὐ θεῷ: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς³ τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ 21 ποτήριον δαιμονίων: οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν¹ καὶ τραπέζης δαιμονίων. "Η παραζηλοῦμεν 22 τὸν κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι¹¹ αὐτοῦ ἐσμέν;

Πάντα μοι ἔξεστιν, ¹² ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. ¹³ Πάντα 23 μοι ἔξεστιν, ¹² ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. ¹⁴ Μηδεὶς τὸ 24 ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ 25 ἐν μακέλλω, ¹⁵ πωλούμενον ¹⁶ ἐσθίετε, μηδὲν

¹ μετέχω, partake of, share in. ² θυσία, ας, ή, sacrifice. ³ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ⁴ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁵ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁶ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁷ θύω, sacrifice, kill. ⁸ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁹ τράπεζα, ης, ή, table. ¹⁰ παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous. ¹¹ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹² ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁴ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁵ μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. ¹⁶ πωλέω, sell.

άνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ 26 γῆ καὶ τὸ πλήρωμα³ αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν 27 καὶ θέλετε πορεύεσθαι, ἀπίστων. παρατιθέμενον τωῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ την συνείδησιν. Έαν δέ τις ύμιν είπη, Τούτο 28 είδωλόθυτόν έστιν, μη έσθίετε δι' έκεῖνον τὸν μηνύσαντα⁷ καὶ τὴν συνείδησιν: ² Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ 29 τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ έλευθερία⁸ μου κρίνεται ύπὸ ἄλλης συνειδήσεως; Εἰ 30 έγω γάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ο ύπερ ο έγω εὐγαριστῶ; Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι 31ποιείτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιείτε. Ἀπρόσκοποι¹² 32 γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ "Ελλησιν¹³ καὶ τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ: καθώς κάγω πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, 4 μη 33 ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ 5 συμφέρον, 6 ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν,

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² συνείδησις, εως, ή, conscience. ³ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ⁰ είδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁻ μηνύω, make known, report. ⁵ ελευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ⁰ μετέχω, partake of, share in. ¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹² ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹³ ελλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ¹⁴ ἀρέσκω, please, serve. ¹⁵ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹6 συμφέρω, bring together, it is profitable.

ΐνα σωθῶσιν.

Μιμηταί¹ μου γίνεσθε, καθώς κάγὼ χριστοῦ.

11

Έπαιν $\tilde{\omega}^2$ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, 3 2 καὶ καθώς παρέδωκα ύμῖν τὰς παραδόσεις κατέγετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστιν: κεφαλή δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλή δὲ δ θεός. Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ 4προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλήν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνή προσευγομένη ἢ 5 προφητεύουσα⁶ ακατακαλύπτω⁸ τη κεφαλή, καταισχύνει⁷ τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς: ε̈ν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῆ ἐξυρημένη. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται 10 6 γυνή, καὶ κειράσθω: 11 εἰ δὲ αἰσχρὸν 12 γυναικὶ τὸ κείρασθαι $^{^{11}}$ ἢ ξυρᾶσθαι, $^{^{9}}$ κατακαλυπτέσθω. $^{^{10}}$ Ἀνὴρ $^{-7}$ μὲν γὰρ οὐκ ὀΦείλει¹³ κατακαλύπτεσθαι¹⁰

¹ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁴ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁸ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁹ ξυράω, shave. ¹⁰ κατακαλύπτω, cover up, veil. ¹¹ κείρω, shear, cut off. ¹² αἰσχρός, shameful, base. ¹³ ὀφείλω, owe, ought.

κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων: γυνὴ δὲ δόξα άνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, άλλὰ 8 γυνὴ ἐξ ἀνδρός: καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη² ἀνὴρ διὰ τὴν 9 γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα: διὰ τοῦτο ὀφείλει 10 ή γυνή έξουσίαν έχειν έπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς άγγέλους. Πλην 4 οὔτε ἀνηρ χωρις 5 γυναικός, οὔτε 11 γυνὴ χωρὶς 5 ἀνδρός, ἐν κυρίῳ. ε Ω σπερ 6 γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ 12τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε: πρέπον 7 13 έστιν γυναϊκα ἀκατακάλυπτον τῶ θεῷ προσεύγεσθαι; "Η οὐδὲ αὐτη ἡ φύσις" διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν 14 ἐὰν κομ \tilde{a}_{1}^{10} ἀτιμί a^{11} αὐτ \tilde{a}_{2} ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομ \tilde{a}_{2}^{10} 15 δόξα αὐτῆ ἐστίν. "Ότι ἡ κόμη 12 ἀντὶ 13 περιβολαίου 14 δέδοται. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος 15 εἶναι, ἡμεῖς 16 τοιαύτην συνήθειαν¹⁶ οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

¹ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. 2 κτίζω, create, form. 3 ὀφείλω, owe, ought. 4 πλήν, however, but. 5 χωρίς, separate, apart from (gen). 6 ὥσπερ, just as, even as. ⁷ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ⁸ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁹ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ¹⁰ κομάω, have long hair, wear the hair long. ¹¹ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹² κόμη, ης, ἡ, (long) hair, hair. ¹³ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁴ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹⁵ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ¹⁶ συνήθεια, ας, ἡ, habit, custom.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων 1 οὐκ ἐπαινῶ, 2 ὅτι οὐκ εἰς τὸ 17κρεῖττον 3 άλλ' εἰς τὸ ἧττον 4 συνέρχεσθε. 5 Πρῶτον μὲν 18 γὰρ συνεργομένων 5 ύμῶν ἐν ἐκκλησία, σχίσματα έν ύμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. Δ εῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις εν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι Φανεροὶ το γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνεργομένων οὖν ὑμῶν 20 ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν 11 δεῖπνον 12 φαγεῖν. 21Έκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον¹² προλαμβάνει¹³ ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾶ, 14 ὃς δὲ μεθύει. 15 Mỳ γὰρ 22 οἰκίας οὐκ ἔγετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; "Η τῆς έκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, 16 καὶ καταισγύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; Ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτω; Οὐκ ἐπαινῶ.² Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον¹8 ἀπὸ τοῦ 23 κυρίου δ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῆ νυκτὶ ἡ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, καὶ 24

¹ παραγγέλλω, order, command. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ κρείττων, stronger, more excellent. ⁴ ἥττων, lesser, inferior. ⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁶ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁷ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁸ αἴρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁹ δόκιμος, tested, approved. ¹⁰ φανερός, manifest, apparent. ¹¹ κυριακός, Lord's, of the Lord. ¹² δείπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹³ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ¹⁴ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁵ μεθύω, be drunken, am drunk. ¹⁶ καταφρονέω, think little of, despise. ¹⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁸ παραλαμβάνω, receive, take.

εὐγαριστήσας¹ ἔκλασεν² καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον:2 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ω σαύτως α καὶ 25 τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ή καινη διαθήκη έστιν έν τῷ ἐμῷ αἴματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 3 Ὁ σάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον 26 τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε¹⁰ ἄχρι¹¹ οὖ ἃν ἔλθη. Ώστε 27 ος αν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ ποτήριον⁵ τοῦ κυρίου ἀναξίως 12 τοῦ κυρίου, ἔνογος 13 ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἴματος τοῦ κυρίου. Δοκιμαζέτω 14 28 δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων 29 αναξίως,¹² κρίμα¹⁵έαυτῶ ἐσθίει καὶ πίνει, διακρίνων 16 τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. Δ ιὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν 30

¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ² κλάω, break. ³ ἀνάμνησις, εως, ή, remembrance, reminder. ⁴ ώσαύτως, likewise. ⁵ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁶ δειπνέω, eat, dine. ⁷ καινός, new, fresh. ⁸ διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ⁹ ὁσάκις, as often as. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹² ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ¹³ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁵ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁶ διακρίνω, discriminate, judge.

πολλοὶ ἀσθενεῖς¹ καὶ ἄρρωστοι,² καὶ κοιμῶνται³
ἰκανοί.⁴ Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν,⁵ οὐκ ἄν 31
ἐκρινόμεθα. Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα,6 32
ἴνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.⁻ Ὠστε, ἀδελφοί 33
μου, συνερχόμενοι ἐεἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους
ἐκδέχεσθε.᾽ Εἰ δέ τις πεινᾱͅ,¹⁰ ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω: ἵνα μὴ 34
εἰς κρίμα¹¹ συνέρχησθε.᾽ Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἄν ἔλθω,
διατάξομαι.¹²

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, 3 ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς 12 ἀγνοεῖν. 4 Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα 5 τὰ 2 ἄφωνα, 6 ὡς ἄν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. 7 Διὸ γνωρίζω 3 ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα 7 Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἀγίω.

¹ ἀσθενής, weak, infirm. ² ἄρρωστος, sick, ill. ³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁴ ἴκανός, sufficient, able. ⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ⁶ παιδεύω, teach, educate. ⁷ κατακρίνω, condemn. ⁸ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁹ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁰ πεινάω, hunger, am hungry. ¹¹ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ πνευματικός, spiritual. ¹⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁵ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁷ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁸ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse.

 Δ ιαιρέσεις δὲ γαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. 4 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. 6Καὶ διαιρέσεις ενεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐκάστω δὲ 7 δίδοται ή φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. Ω μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται 8λόγος σοφίας, ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως,* κατὰ το αὐτο πνεῦμα: ἐτέρω δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλω 🤊 δὲ γαρίσματα² ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῷ 10 δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία. άλλω δὲ διακρίσεις 11 πνευμάτων, έτέρω δὲ γένη 12 γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἑρμηνεία 3 γλωσσῶν: πάντα δὲ 11 ταῦτα ἐνεργεῖ⁵ τὸ ε̈ν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν¹⁴ ίδία έκάστω καθώς βούλεται. 15

¹ διαίρεσις, εως, ή, division, variety. ² χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ³ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ⁴ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ⁵ ἐνεργέω, work, effect. ⁶ φανέρωσις, εως, ή, disclosure, announcement. ⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁸ γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁹ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ¹⁰ προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹¹ διάκρισις, εως, ή, act of passing judgment. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ έρμηνεία, ας, ή, interpretation, translation. ¹⁴ διαιρέω, distribute, divide. ¹⁵ βούλομαι, wish, will.

Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ μέλη ἔγει πολλά, 12 πάντα δὲ τὰ μέλη² τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ 13 πνεύματι ήμεῖς πάντες εἰς εν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε ελληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι: καὶ πάντες εἰς ε̈ν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ 14 σῶμα οὐκ ἔστιν εν μέλος 2 ἀλλὰ πολλά. Έὰν εἴπη 5 15 πούς, "Ότι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Καὶ ἐὰν εἴπη 16 τὸ οὖς, "Ότι οὐκ εἰμὶ ὀΦθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ 7 ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, s ποῦ 7 ἡ ὄσφρησις; 2 Νυνὶ 10 δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ 18 μέλη² εν εκαστον αὐτῶν ἐν τῶ σώματι, καθὼς ήθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἕν μέλος,² ποῦ⁷ τὸ σῶμα; 19 Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, εν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ 21

 $^{^1}$ καθάπερ, even as, just as. 2 μέλος, ους, τό, member, limb. 3 Έλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. 4 έλεύθερος, free, delivered from obligation. 5 ποτίζω, give drink to, cause to drink. 6 ούς, ους, τό, ear. 7 ποῦ, where?. 8 ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. 9 δσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. 10 νυνί, now, already.

ό όφθαλμὸς εἰπεῖν τῆ χειρί, Χρείαν¹ σου οὐκ ἔχω: ἢ πάλιν ή κεφαλή τοῖς ποσίν, Xρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. 22 Άλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη² σώματος ἀσθενέστερ a^3 ὑπάρχειν, ἀναγκαῖ a^4 ἐστιν: 23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν: καὶ τὰ ἀσχήμονα ήμῶν εὐσχημοσύνην 10 περισσοτέραν 7 ἔχει: τὰ δὲ 24εὐσχήμονα ήμῶν οὐ χρείαν ἔχει: ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν 12 σῶμα, $au ilde{\omega}$ τò περισσοτέραν δοὺς τιμήν, τνα μὴ ή σχίσματα t^4 ἐν τῷ 25 σώματι, άλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ άλλήλων μεριμνῶσιν 15 τὰ μέλη. 2 Καὶ εἴτε πάσχει 16 εν μέλος, 2 συμπάσχει 17 26 πάντα τὰ μέλη:² εἴτε δοξάζεται ε̈ν μέλος,² συγχαίρει¹⁸ πάντα τὰ μέλη. Ύμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ 27 μέλη² ἐκ μέρους.¹⁹ Καὶ οῦς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῆ 28

¹χρεία, ας, ή, need, necessity. ²μέλος, ους, τό, member, limb. ³ ἀσθενής, weak, infirm. ⁴ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁵ ἄτιμος, without honor, dishonored. ⁶ τιμή, ής, ή, honor, price. ⁷ περισσός, excessive, abundant. ⁸ περιτίθημι, place around, put around. ⁹ ἀσχήμων, unseemly, indecent. ¹⁰ εὐσχημοσύνη, ης, ή, propriety, seemliness. ¹¹ εὐσχήμων, honorable. ¹² συγκεράννυμι, blend, unite. ¹³ ύστερέω, lack, need. ¹⁴ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹⁵ μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹⁶ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁷ συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ¹⁸ συγχαίρω, rejoice with. ¹⁹ μέρος, ους, τό, part, portion.

ἐκκλησία πρώτον ἀποστόλους, δεύτερον¹ προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα² δυνάμεις, εἶτα³ χαρίσματα⁴ ἰαμάτων,⁵ ἀντιλήψεις,⁶ κυβερνήσεις,⁻ γένη⁵ γλωσσών. Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες 29 προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Μὴ πάντες χαρίσματα⁴ ἔχουσιν ἰαμάτων;⁵ 30 Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν;³ Ζηλοῦτε¹ο δὲ τὰ χαρίσματα⁴ τὰ 31 κρείττονα.¹¹ Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν¹² ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.¹³

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν 13 ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ¹⁴ ἠχῶν ¹⁵ ἢ κύμβαλον ¹⁶ ἀλαλάζον. ¹⁷ Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, ¹⁸ 2 καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια ¹⁹ πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, ²⁰ καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν,

¹ δεύτερος, second. ² ἔπειτα, then, after this. ³ εἶτα, then, thereafter. ⁴ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁵ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ⁶ ἀντίληψις, εως, ή, help, ministration. ⁷ κυβέρνησις, εως, ή, administration, governing. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁰ ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹¹ κρείττων, stronger, more excellent. ¹² ὑπερβολή, ῆς, ή, excess, superiority. ¹³ δείκνυμι, show, point out. ¹⁴ χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ¹⁵ ἡχέω, sound, ring out. ¹⁶ κύμβαλον, ου, τό, cymbal. ¹⁷ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ¹⁸ προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹⁹ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²⁰ γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ²¹ μεθίστημι, remove, turn away.

ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω 1 3 πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ΐνα καυθήσωμαι, 2 ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ώφελοῦμαι. Ή ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται: ἡ 4 ἀγάπη οὐ ζηλοῖ: 6 ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, 7 οὐ φυσιούται,^{*} οὐκ ἀσχημονεῖ,^{*} οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ 5 παροξύνεται, 10 οὐ λογίζεται 11 τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ 6 τῆ ἀδικία, 12 συγχαίρει 13 δὲ τῆ ἀληθεία, πάντα στέγει, 14 7 πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, 15 πάντα ὑπομένει. 16 Ἡ 8 άνάπη οὐδέποτε 17 ἐκπίπτει: 18 εἴτε δὲ προΦητεῖαι, 19 καταργηθήσονται: 20 εἴτε γλῶσσαι, παύσονται: 21 εἴτε γνῶσις,²² καταργηθήσεται.²⁰ Ἐκ μέρους²³ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους²³ προφητεύομεν:²⁴ ὅταν δὲ 10 ἔλθη τὸ τέλειον, ²⁵ τότε τὸ ἐκ μέρους ²³ καταργηθήσεται. "Ότε ήμην νήπιος, 26 ώς νήπιος 26 ἐλάλουν, ώς νήπιος 26 11

¹ ψωμίζω, feed with morsels, feed. ² καίω, burn, ignite. ³ ώφελέω, profit, help. ⁴ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ⁵ χρηστεύομαι, be kind, loving. ⁶ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁷ περπερεύομαι, boast, brag. ⁸ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁹ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁰ παροξύνω, provoke, irritate. ¹¹ λογίζομαι, calculate, consider. ¹² ἀδικία, ας, ή, unrighteousness. ¹³ συγχαίρω, rejoice with. ¹⁴ στέγω, endure, bear. ¹⁵ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁶ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁷ οὐδέποτε, never. ¹⁸ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁹ προφητεία, ας, ή, prophecy. ²⁰ καταργέω, make ineffective, abolish. ²¹ παύω, cause to cease. ²² γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ²³ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁵ τέλειος, complete, perfect. ²⁶ νήπιος, infant, child.

ἐφρόνουν, ως νήπιος ἐλογιζόμην: ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι 12 δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι ἡνινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθώς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει 13 πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Διώκετε¹¹ τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε¹² δὲ τὰ πνευματικά, ¹³ **14**μᾶλλον δὲ ἴνα προφητεύητε. ¹⁴ Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση 2
οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ: οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,
πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. ¹⁵ Ὁ δὲ προφητεύων ¹⁴ 3
ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν ¹⁶ καὶ παράκλησιν ¹⁷ καὶ
παραμυθίαν. ¹⁸ Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ¹⁹ ὁ 4
δὲ προφητεύων ¹⁴ ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. ¹⁹ Θέλω δὲ 5
πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα

¹ φρονέω, think, judge. ² νήπιος, infant, child. ³ λογίζομαι, calculate, consider. ⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁵ ἄρτι, now, just now. ⁶ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ⁷ αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma. ⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁹ ἔπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ νυνί, now, already. ¹¹ διώκω, pursue, persecute. ¹² ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹³ πνευματικός, spiritual. ¹⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁶ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹⁷ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁸ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort. ¹⁹ οἰκοδομέω, build up, construct.

προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς² εἰ μὴ διερμηνεύει,³ ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβη. Νυνί δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς 6 ύμας γλώσσαις λαλών, τί ύμας ώφελήσω, έαν μή ύμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, 7 ἢ ἐν γνώσει, 8 ἢ ἐν προφητεία, η ἐν διδαχης. Ομως τὰ ἄψυχα $\frac{1}{2}$ φωνὴν $\frac{1}{2}$ διδόντα, εἴτε αὐλός, 13 εἴτε κιθάρα, 14 ἐὰν διαστολὴν 15 τοῖς φθόγγοις μη διδώ, πώς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον¹⁷ ἢ τὸ κιθαριζόμενον; ¹⁸ Καὶ γὰρ ἐὰν 8 ἄδηλον 19 φωνὴν σάλπιγ ξ^{20} δῷ, τίς παρασκευάσεται 21 εἰς πόλεμον; 22 Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν 9 μὴ εὔσημον 23 λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα²⁴ λαλοῦντες. 10 Τοσαῦτα, 25 εἰ τύχοι, 26 γένη 27 φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμω

¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ² ἐκτός, aside from, besides. ³ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁵ νυνί, now, already. ⁶ ὡφελέω, profit, help. ⁷ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁸ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁹ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁰ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ¹¹ ὅμως, yet, nevertheless. ¹² ἄψυχος, inanimate, lifeless. ¹³ αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ¹⁴ κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ¹⁵ διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ¹⁶ φθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ¹⁷ αὐλέω, play a flute, play the flute. ¹⁸ κιθαρίζω, play the lyre, harp. ¹⁹ ἄδηλος, unseen, indistinct. ²⁰ σάλπιγξ, γγος, ἡ, trumpet. ²¹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²² πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ²³ εὕσημος, clear, distinct. ²⁴ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²⁵ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁷ γένος, ους, τό, race, kind.

καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν 11 δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος,2 καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ 12 ζηλωταί⁴ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν⁵ τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. $^{\circ}$ Διόπερ 7 ὁ λαλῶν 13 γλώσση προσευχέσθω ΐνα διερμηνεύη.⁸ Έαν γαρ 14 προσεύγωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύγεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός εστιν. Τί οὖν ἐστίν; 15 Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ: 9 Ψαλ $\tilde{\omega}^{11}$ τ $\tilde{\omega}$ πνεύματι, Ψαλ $\tilde{\omega}^{11}$ δὲ καὶ τ $\tilde{\omega}$ νοΐ. 9 Έπεὶ 16 <u>ἐὰν εὐλογήσης 12 τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν 13 τὸν</u> τόπον τοῦ ἰδιώτου 14 πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῆ σῆ 15 εὐχαριστία, 16 ἐπειδη 17 τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σ ὺ μὲν γὰρ 17καλῶς 18 εὐχαριστεῖς, 19 ἀλλ' ὁ ἔτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ¹⁹ τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον 18

¹ ἄρωνος, speechless, mute. ² βάρβαρος, barbarous, barbarian. ³ ἐπεί, when, since. ⁴ ζηλωτής, οῦ, ό, Zealot, zealot. ⁵ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁶ περισσεύω, abound, be rich. ⁷ διόπερ, therefore, for this very reason. ⁸ δὶερμηνεύω, translate, interpret. ⁹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁰ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ¹¹ ψάλλω, sing, sing praise. ¹² εὐλογέω, bless. ¹³ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹⁴ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁵ σός, your, yours. ¹⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁷ ἐπειδή, since, because. ¹⁸ καλώς, rightly, well. ¹⁹ εὐγαριστέω, give thanks, thank. ²⁰ οἰκοδομέω, build up, construct.

γλώσσαις λαλῶν: ἀλλ' ἐν ἐκκλησία θέλω πέντε¹ 19 λόγους διὰ τοῦ νοός² μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω,³ ἢ μυρίους⁴ λόγους ἐν γλώσσῃ.

Άδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν:⁵ ἀλλὰ τῇ κακία 20 νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. Ἐν τῶ 21 νόμω γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν γείλεσιν¹⁰ έτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί 11 μου, λέγει κύριος. $^{\circ}\Omega$ στε αί 22 γλώσσαι είς σημεῖόν είσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις: 12 ἡ δὲ προφητεία, 13 οὐ τοῖς ἀπίστοις, 12 άλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν συνέλθη 14 ή 23 έκκλησία όλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται¹⁵ ἢ ἄπιστοι, 12 οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ¹6 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, 24 εἰσέλθη δέ τις ἄπιστος 12 ἢ ἰδιώτης, 15 ἐλέγχεται 18 ὑπὸ

¹ πέντε, five, 5. ² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁴ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁵ φρήν, φρενός, ἡ, thinking, understanding. ⁶ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁷ νηπιάζω, be (as) a child, babe. ⁸ τέλειος, complete, perfect. ⁹ έτερόγλωσσος, of another tongue. ¹⁰ χείλος, ους, τό, lip, edge. ¹¹ εἰσακούω, listen, hear. ¹² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹³ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁵ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁶ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁷ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁸ ἐλέγγω, convict, reprove.

πάντων, ἀνακρίνεται ¹ ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ 25 κρυπτὰ ² τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ ³ γίνεται: καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ⁴ ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως ⁵ ἐν ὑμῖν ἐστιν.

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² κρυπτός, hidden, secret. ³ φανερός, manifest, apparent. ⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁵ δυτως, really, indeed. ⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁷ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ⁸ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ⁹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁰ ἐρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ¹¹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹² ἀπό, upwards, upon. ¹³ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁵ διερμηνευτής, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ¹⁶ σιγάω, be silent, become silent. ¹⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁸ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁹ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁰ μανθάνω, learn, ascertain.

πάντες παρακαλώνται: καὶ πνεύματα προφητών 32 προφήταις ὑποτάσσεται. Οὐ γάρ ἐστιν 33 ἀκαταστασίας² ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἀγίων.

Αί γυναϊκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν:³ οὐ 34 γὰρ ἐπιτέτραπται⁴ αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι,¹ καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν⁵ θέλουσιν, ἐν 35 οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν⁶ γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. "Η ἀφ' ὑμῶν ὁ 36 λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; "Η εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;⁷

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, 37 ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσὶν ἐντολαί.
Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, 10 ἀγνοείτω. 10 38

¹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ² ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder. ³ σιγάω, be silent, become silent. ⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ⁶ αἰσχρός, shameful, base. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ πνευματικός, spiritual. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware.

"Ωστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε¹ τὸ προφητεύειν,² καὶ τὸ 39 λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε:³ πάντα εὐσχημόνως⁴ 40 καὶ κατὰ τάξιν⁵ γινέσθω.

άδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον δ 15 Γνωρίζωἳ δè ່ນແເ້ນ. εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, εν ὧ καὶ δι' ού καὶ σώζεσθε: τίνι λόνω 2 εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, εἰκτὸς εἰμὴ εἰκῆ 10 έπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ 3 παρέλαβον, ότι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν άμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς: καὶ ὅτι ἐτάφη: 11 καὶ 4 ότι ἐγήγερται τῆ τρίτη ἡμέρα κατὰ τὰς γραφάς: καὶ 5 ὅτι ἄφθη Κηφᾶ $,^{12}$ εἶτα 13 τοῖς δώδεκα: ἔπειτα 14 ἄφθη 6 $\dot{\epsilon}\pi\dot{\alpha}\nu\omega^{15}$ $\pi\epsilon\nu\tau\alpha\kappa$ οσίοις $\dot{\epsilon}^{16}$ $\dot{\alpha}\delta\epsilon\lambda$ Φοῖς $\dot{\epsilon}$ Φ $\dot{\alpha}\pi\alpha\xi$, $\dot{\epsilon}^{17}$ $\dot{\epsilon}$ ξ $\dot{\omega}\nu$ οί πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, 18 τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν: ἔπειτα 14 ἄφθη Ἰακώβω, 20 εἶτα 13 τοῖς ἀποστόλοις 7

¹ ζηλόω, be zealous, am jealous. ² προφητεύω, prophesy, foretell. ³ κωλύω, forbid, hinder. ⁴ εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁵ τάξις, εως, ή, arranging, order. ⁶ γνωρίζω, make known, declare. ⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁰ εἰτῆ, without cause or reason, vainly. ¹¹ θάπτω, bury. ¹² Κηφᾶς, ᾶ, δ, Cephas. ¹³ εἶτα, then, thereafter. ¹⁴ ἔπειτα, then, after this. ¹⁵ ἐπάνω, above, over (gen). ¹⁶ πεντακόσιοι, five hundred, 500. ¹⁷ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁸ ἄρτι, now, just now. ¹⁹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁰ Ιάκωβος, James, Jacob.

πᾶσιν: ἔσχατον δὲ πάντων, ώσπερεὶ¹ τῷ ἐκτρώματι,² 8 ἄφθη κἀμοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος³ τῶν 9 ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς⁴ καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι⁵ ἐδίωξα⁴ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ 10 θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ⁻ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον⁵ αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα,² οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν 11 καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς 12 λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις¹ο νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις¹ο νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ 13 χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα¹¹ τὸ κήρυγμα¹² ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες¹³ τοῦ θεοῦ, ὅτι 15

 $^{^1}$ ώσπερεί, like, as. 2 ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. 3 ἐλάχιστος, least, smallest. 4 ίκανός, sufficient, able. 5 διότι, because, on this account. 6 διώκω, pursue, persecute. 7 κενός, empty, vain. 8 περισσός, excessive, abundant. 9 κοπιάω, toil, labor. 10 ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again. 11 ἄρα, so, then. 12 κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. 13 ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness.

ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὅν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ¹ ἄρα² νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς 16 ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία³ ἡ 17 πίστις ὑμῶν: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα² 18 καὶ οἱ κοιμηθέντες⁴ ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. Εὶ ἐν τῇ ζωῇ 19 ταύτῃ ἤλπικότες⁵ ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

Νυνί⁷ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ⁸ τῶν 20 κεκοιμημένων⁴ ἐγένετο. Ἐπειδὴ⁹ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ 21 θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις¹⁰ νεκρῶν. 22 ဪ σπερ¹¹ γὰρ ἐν τῷ ᾿Αδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως¹² καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζῳοποιηθήσονται. ¹³ 23 Ἦκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι: ¹⁴ ἀπαρχὴ⁸ χριστός, ἔπειτα¹⁵ οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῷ παρουσίᾳ αὐτοῦ. Εἶτα¹⁷ 24

¹ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ² ἄρα, so, then. ³ μάταιος, vain, useless. ⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁵ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁶ ἐλεινός, miserable, pitiable. ⊓ νυνί, now, already. δ ἀπαρχή, ής, ή, first fruit. ⁰ ἐπειδή, since, because. ¹0 ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again. ¹¹ ἄσπερ, just as, even as. ¹² οὕτως, thus, so. ¹³ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁴ τάγμα, τος, τό, division, group. ¹⁵ ἔπειτα, then, after this. ¹⁶ παρουσία, ας, ή, presence, coming. ¹⁻ εἶτα, then, thereafter.

τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήση² πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ³ 25 ἄχρι⁴ οὖ ἄν θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὁ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἦσχατος ἐχθρὸς ὁ καταργεῖται² ὁ θάνατος. 26 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὁ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπη ὅτι Πάντα ὑποτέτακται, ὁ δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. Ὅταν δὲ ὑποταγῆ 28 αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υίὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἢ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Έπεὶ[°] τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; 29
Εἰ ὅλως¹⁰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται
ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν¹¹ πᾶσαν 30
ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ¹² τὴν ὑμετέραν¹³ 31

¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ² καταργέω, make ineffective, abolish. ³ βασιλεύω, reign, rule. ⁴ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁵ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁶ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁷ δῆλος, clear, evident. ⁸ ἐκτός, aside from, besides. ⁹ ἐπεί, when, since. ¹⁰ ὅλως, altogether, completely. ¹¹ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹² νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ¹³ ὑμέτερος, your.

καύχησιν, ¹ ἢν ἔχω ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα² ἐν Ἐφέσῳ, ³ τί μοι τὸ ὄφελος, ⁴ εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον ⁵ γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: ⁶ 33 Φθείρουσιν ⁷ ἤθη ⁸ χρηστὰ ⁹ ὁμιλίαι ¹⁰ κακαί. Ἐκνήψατε 34 δικαίως ¹² καὶ μὴ ἁμαρτάνετε: ¹³ ἀγνωσίαν ¹⁴ γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν: πρὸς ἐντροπὴν ¹⁵ ὑμῖν λέγω.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίω¹⁶ δὲ 35 σώματι ἔρχονται; Ἄφρον,¹⁷ σὺ ὃ σπείρεις, οὐ 36 ζωοποιεῖται¹⁸ ἐὰν μὴ ἀποθάνη: καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ 37 σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν¹⁹ κόκκον,²⁰ εἰ τύχοι,²¹ σίτου²² ἤ τινος τῶν λοιπῶν: ὁ δὲ 38 θεὸς αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἡθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων²³ τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ 39

¹ καύχησις, εως, ή, boasting, act of boasting. ² θηριομαχέω, fight with wild animals. ³ Έφεσος, ου, ή, Ephesus. ⁴ δφελος, ους, τό, use, benefit. ⁵ αὔριον, tomorrow. ⁶ πλανάω, deceive, lead astray. ⁷ φθείρω, destroy, corrupt. ⁸ ἡθος, ους, τό, custom, habit. ⁹ χρηστός, good, kind. ¹⁰ ὁμιλία, ας, ή, association, company. ¹¹ ἐκνήφω, come to one's senses. ¹² δικαίως, righteously, justly. ¹³ ἀμαρτάνω, sin. ¹⁴ ἀγνωσία, ας, ή, ignorance. ¹⁵ ἐντροπή, ῆς, ή, shame, humiliation. ¹⁶ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹⁷ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁸ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁰ κόκκος, ου, ό, grain, seed. ²¹ τυγχάνω, obtain, happen. ²² σῖτος, ου, ό, wheat, grain. ²³ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring.

αὐτη σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, 1 ἄλλη δὲ ἰχθύων, 2 ἄλλη δὲ πτηνῶν. 3 Καὶ 40 σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια: ἀλλ' ἑτέρα μὲν ή τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἐτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 5 Άλλη δόξα ήλίου, 6 καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, 7 καὶ ἄλλη 41δόξα ἀστέρων: ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξη. Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις 10 τῶν νεκρῶν. $\Sigma π$ είρεται ἐν 42 φθορῷ, 11 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ: 12 σπείρεται ἐν ἀτιμία, 13 43 έγείρεται έν δόξη: σπείρεται έν άσθενεία, 4 έγείρεται έν δυνάμει: σπείρεται σῶμα ψυχικόν, 15 ἐγείρεται 44 σωμα πνευματικόν. 16 "Εστιν σωμα ψυγικόν, 15 καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. 16 Οὕτως καὶ γέγραπται, 45 Έγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.17 Ἀλλ οὐ 46 πρῶτον τὸ πνευματικόν, 16 ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, 15 ἔπειτα 18

¹ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ² ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ³ πτηνός, feathered, winged. ⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁵ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁶ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ⁷ σελήγη, ης, ή, moon. ⁸ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ⁹ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁰ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹¹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹² ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁵ ψυχικός, natural, wordly-minded. ¹⁶ πνευματικός, spiritual. ¹⁷ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁸ ἔπειτα, then, after this.

τὸ πνευματικόν. ¹ Ὁ πρώτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός: 47 ὁ δεύτερος ³ ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ⁴ ὁ 48 χοϊκός, ² τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, ² καὶ οἷος ⁴ ὁ ἐπουράνιος, ⁵ τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι: ⁵ καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν ⁶ 49 τὴν εἰκόνα ⁷ τοῦ χοϊκοῦ, ² φορέσωμεν ⁶ καὶ τὴν εἰκόνα ⁷ τοῦ ἐπουρανίου. ⁵

Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἴμα βασιλείαν 50 θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. Τδού, μυστήριον ὑμῖν 51 λέγω: πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμω, ἐν ῥιπῆ ὁ ὁφθαλμοῦ, ἐν 52 τῆ ἐσχάτη σάλπιγγι: ὅ σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.
Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ὁ ἀθανασίαν. 54 καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ὁ ἀθανασίαν. 54

¹ πνευματικός, spiritual. ² χοϊκός, made of earth or dust, earthy. ³ δεύτερος, second. ⁴ οἷος, such as, of what kind. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ φορέω, wear, bear. ⁷ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ⁸ κληρονομέω, inherit, obtain. ⁹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹⁰ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹¹ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹² κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹³ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁴ ἄτομος, indivisible moment of time, moment. ¹⁵ ῥιπἡ, ῆς, ἡ, rapid movement, twinkling. ¹⁶ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ¹⁷ σαλπίζω, sound a trumpet. ¹⁸ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ¹⁹ φθαρτός, perishable, corruptible. ²⁰ ἐνδύω, put on, clothe. ²¹ θνητός, subject to death, mortal. ²² ἀθανασία, ας, ἡ, immortality.

"Όταν δὲ τὸ φθαρτὸν¹ τοῦτο ἐνδύσηται² ἀφθαρσίαν,³ καὶ τὸ θνητὸν⁴ τοῦτο ἐνδύσηται² ἀθανασίαν,⁵ τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη⁰ ὁ θάνατος εἰς νῖκος.¹ Ποῦ⁰ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον;⁰ 55 Ποῦ⁰ σου, "Ἁδη,¹⁰ τὸ νῖκος,¹ Τὸ δὲ κέντρον⁰ τοῦ 56 θανάτου ἡ ἀμαρτία: ἡ δὲ δύναμις τῆς ἀμαρτίας ὁ νόμος: τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος¹ διὰ 57 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. "Ωστε, ἀδελφοί μου 58 ἀγαπητοί, ἐδραῖοι¹¹ γίνεσθε, ἀμετακίνητοι,¹² περισσεύοντες¹³ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε,¹⁴ εἰδότες ὅτι ὁ κόπος¹⁵ ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς¹⁰ ἐν κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας¹⁷ τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ¹⁸ **16**διέταξα¹⁹ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας,²⁰ οὕτως καὶ
ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν 2
παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων²¹ ὅ τι ἄν εὐοδῶται,²²

¹ φθαρτός, perishable, corruptible. ² ἐνδύω, put on, clothe. ³ ἀφθαρσία, ας, ή, incorruptibility, immortality. ⁴ θνητός, subject to death, mortal. ⁵ ἀθανασία, ας, ή, immortality. ⁶ καταπίνω, drink down, swallow. ⁷ νῖκος, ους, τό, victory. ⁸ ποῦ, where?. ⁹ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹⁰ ἤλδης, ου, ὁ, Hades. ¹¹ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹² ἀμετακίνητος, immovable, firm. ¹³ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁴ πάντοτε, always, at all times. ¹⁵ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁶ κενός, empty, vain. ¹⁷ λογία, ας, ἡ, collection, collecting. ¹⁸ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁹ διατάσσω, command, give orders to. ²⁰ Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ²¹ θησαυρίζω, lay up, store up. ²² εὐοδόω, cause to prosper.

ΐνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι¹ γίνωνται. "Όταν δὲ 3 παραγένωμαι, ούς έαν δοκιμάσητε δι' έπιστολών, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν⁵ τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ίερουσαλήμ: ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον τοῦ κάμὲ πορεύεσθαι, 4 σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν 5 Μακεδονίαν διέλθω: Μακεδονίαν γάρ διέρχομαι: 6πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, 10 ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ύμεῖς με προπέμψητε 12 οῦ 13 ἐὰν πορεύωμαι. Oο 7θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι 14 ἐν παρόδ 15 ἰδεῖν: ἐλπίζ 16 δὲ γρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι¹⁷ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπη. Επιμενώ δὲ ἐν Ἐφέσω έως τῆς 8Πεντηκοστῆς: 20 θύρα 21 γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ 9 ἐνεργής, 22 καὶ ἀντικείμενοι 23 πολλοί.

 $^{^1}$ λογία, ας, ή, collection, collecting. 2 παραγίνομαι, come, arrive. 3 δοκιμάζω, prove, approve. 4 ἐπιστολή, ῆς, ή, letter, dispatch. 5 ἀποφέρω, carry off, bear away. 6 ἄξιος, worthy, deserving. 7 Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. 8 διέρχομαι, cross over, pass through. 9 τυγχάνω, obtain, happen. 10 παραμένω, remain beside, continue. 11 παραχειμάζω, winter, pass the winter. 12 προπέμπω, send before, send forth. 13 οδ, where, when. 14 ἄρτι, now, just now. 15 πάροδος, ου, ή, passage, thoroughfare. 16 ἐλπίζω, hope, hope for. 17 ἐπιμένω, continue, remain. 18 ὲπιτρέπω, permit, allow. 19 Έφεσος, ου, ή, Ephesus. 20 πεντηκοστή, ῆς, ή, Pentecost. 21 θύρα, ας, ή, door, gate. 22 ἐνεργής, effective, active. 23 ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose.

Έὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος,¹ βλέπετε ἵνα ἀφόβως² γένηται 10 πρὸς ὑμᾶς: τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται³ ὡς καὶ ἐγώ. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήση:⁴ προπέμψατε⁵ δὲ 11 αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με: ἐκδέχομαι⁶ γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλώ⁻ τοῦ 12 ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως⁵ οὐκ ῆν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.²

Γρηγορεῖτε, 10 στήκετε 11 ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, 12 13 κραταιοῦσθε. 13 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. 14

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν 15 Στεφανᾶ, ¹⁴ ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ ¹⁵ τῆς Ἁχαΐας, ¹⁶ καὶ εἰς διακονίαν ¹⁷ τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ¹⁸ ἑαυτούς – ἵνα καὶ 16 ὑμεῖς ὑποτάσσησθε ¹⁹ τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ

¹ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ² ἀφόβως, fearlessly. ³ ἐργάζομαι, work, word. ⁴ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁵ προπέμπω, send before, send forth. ⁶ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁷ Ἀπολλῶς, ό, Apollos. ⁸ πάντως, altogether, by all means. ⁹ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹⁰ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹¹ στήκω, stand fast. ¹² ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ¹³ κραταιόω, strengthen, confirm. ¹⁴ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ¹⁵ ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ¹⁶ Ἁχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁷ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁸ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection.

συνεργοῦντι¹ καὶ κοπιῶντι.² Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ 17 παρουσίᾳ³ Στεφανᾶ⁴ καὶ Φουρτουνάτου⁵ καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα⁻ οὕτοι ἀνεπλήρωσαν.⁵ 18 Ἀνέπαυσαν² γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε ¹0 οὖν τοὺς τοιούτους.

Άσπάζονται ύμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: ¹¹ ἀσπάζονται 19
ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας ¹² καὶ Πρίσκιλλα, ¹³ σὺν
τῆ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ 20
ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ¹⁴
ἀγίῳ.

Ὁ ἀσπασμὸς¹⁵ τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ¹⁰ 21
 τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα.¹⊓ Μαρὰν¹ѕ
 ἀθά.¹ѕ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. 23
 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

¹ συνεργέω, work together. ² κοπιάω, toil, labor. ³ παρουσία, ας, ή, presence, coming. ⁴ Στεφανάς, ἄ, ὁ, Stephanas. ⁵ Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ⁶ Άχαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ⁷ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁸ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ⁹ ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹² Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹³ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ¹⁴ φίλημα, τος, τό, kiss. ¹⁵ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹⁶ φιλέω, love, kiss. ¹⁷ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹⁸ αθά, come (Aramaic).

Άμήν.